

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра кримінального права та процесу**

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри кримінального
права та процесу
28 серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри кримінального
права та процесу

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ
28 серпня 2024 року

СИЛАБУС

**з навчальної дисципліни
«ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 081 Право
галузі знань 08 Право
за заочною формою навчання**

РОЗРОБНИК

Доцентка кафедри кримінального права та
процесу, кандидатка юридичних наук,
доцентка

_____ Наталя ХМЕЛЕВСЬКА
27 серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

Загальна інформація

Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації: Хмелевська Наталя Володимирівна – доцентка кафедри кримінального права та процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка
Контактна інформація та наукові профілі викладача	Електронна адреса: n_khmelevska@univer.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4492-4868 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=Hu4VwWgAAAAJ&hl=uk&oi=ao WoS Researcher ID: KBA-2087-2024 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57280628700 LinkedIn: https://ua.linkedin.com/in/natalia-khmelevska-9319b7301
Інформаційні ресурси	Електронна бібліотека університету: http://elibrary.univer.km.ua/index.php Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: https://www.nbuv.gov.ua Єдиний державний реєстр судових рішень: https://reyestr.court.gov.ua Освітній курс «Ораторське мистецтво (у форматі SCORM)»: https://eduhub.in.ua/courses/kurs-10-oratorske-mistectvo
Консультації	Онлайн консультації: електронною поштою протягом робочого дня (з 9-00 до 17-00) та з допомогою Zoom за попереднім погодженням. Консультації до заліку: напередодні згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі навчальної дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво» є формування у здобувачів освіти комунікативних компетентностей щодо логічного і послідовного викладення своїх думок у процесі професійної діяльності, впливу на інших людей у процесі комунікації, розвиток культури ділового спілкування, формування навиків підготовки судових промов.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК8 Здатність бути критичним і самокритичним; ЗК9 Здатність працювати в команді; ЗК10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Спеціальні, фахові компетентності спеціальності: СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Програмні результати навчання	РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю; РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему; РН 11. Мати базові навички риторики; РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло; РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Місце дисципліни в логічній схемі	Рік підготовки – 4-5, семестр – 8-9. Тип дисципліни – вибіркова. <i>Для успішного опанування дисципліни здобувачі повинні володіти знаннями з навчальних дисциплін:</i> ОП.081.Б.16 Адміністративне процесуальне право ОП.081.Б.19 Цивільне процесуальне право ОП.081.Б.20 Кримінальне процесуальне право <i>Дисципліна вивчається після таких вибірових навчальних дисциплін:</i> В.081.Б.7.1 Господарське процесуальне право В.081.Б.7.6 Основи адвокатської діяльності В.081.Б.7.7 Основи прокурорської діяльності					
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі, самостійної роботи – 74 годин, лекційних – 10 годин, семінарських – 6 години.					
Форма навчання	Заочна форма навчання					
Мова викладання	Українська					
Формат вивчення навчальної дисципліни	Онлайн: лекції, семінарські заняття, залік. Офлайн/онлайн: консультації. Для осіб із особливими освітніми потребами у разі необхідності розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.					
Зміст навчальної дисципліни	№ теми	Назва теми	Усього годин	Лекції	Сем. зан.	СРС
	1.	Ораторське мистецтво як наука про красномовство	8	-	-	8
	2.	Взаємодія оратора та аудиторії	10	2	1	7
	3.	Стратегія і тактика оратора	8	2	1	5
	4.	Культура і стиль мови публічного виступу. Підготовка виступу	10	1	-	9
	5.	Техніка мовлення юриста	8	1	-	7
	6.	Виникнення та розвиток красномовства юриста. Ділове красномовство юриста	10	-	-	10
	7.	Судова промова	8	-	-	8
	8.	Промова прокурора у кримінальному провадженні	10	2	2	6
	9.	Промова захисника у кримінальному провадженні	10	2	2	6
	10.	Промова адвоката і прокурора при розгляді адміністративних, цивільних та господарських справ	8	-	-	8
Плани лекцій визначаються у підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни. План семінарського заняття та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни. Зміст самостійної роботи студента визначається в підрозділах 1.4, 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни. Бали за						

	самостійну роботу виставляються за підготовку промов учасників кримінального провадження відповідно до матеріалів провадження. Для цього кожен студент повинен підібрати в Єдиному державному реєстрі судових рішень (https://reyestr.court.gov.ua) обвинувальний вирок і підготувати на основі матеріалів провадження обвинувальну промову прокурора, або виправдувальний вирок і підготувати на основі матеріалів провадження захисну промову адвоката. Як альтернативу студент може за власним бажанням виконати індивідуальне завдання у формі науково-дослідної роботи, тема якої погоджується із викладачем дисципліни. Також може пройти курс з ораторського мистецтва та надати сертифікат.
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Білавич Г. Основи риторики і красномовства: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2020. 211 с. 2. Білоусова Т.П. Риторика: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: О.А. Буйницький, 2016. 252 с. 3. Дячок М. Г. Ораторське мистецтво правника: навчальний посібник. Хмельницький, ХІУП, 2001. 202 с. 4. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво: підручник. К.: Алерта, 2021. 250 с. 5. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компринт, 2019. 109 с. 6. Крикун В.Ю. Риторика: навч. посіб. Київ: Київський університет, 2019. 223 с. 7. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: підручник Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 495 с. 8. Мацько О.М. Практична риторика: навч. посібник. Київ: Київський університет, 2019. 239 с. 9. Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників: навч. посібник для студ. навч. закл. К.: Міленіум, 2005. 334 с. 10. Мистецтво красномовства, культури спілкування та ділової комунікації: навч. посіб. / уклад. В.І. Докаш. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2020. 367 с. 11. Молдован В. В. Судова риторика: теорія і практика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2010. 496 с. 12. Ницета В.А. Риторика. К.: ЦУЛ, 2022. 220 с. 13. Овчиннікова А.П. Риторика як суспільно-культурне явище: курс лекцій. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2020. 175 с. 14. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста. Теорія та практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Кондор, 2010. 208 с. 15. Онуфрієнко Г.С. Риторика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2020. 625 с. 16. Ораторське мистецтво / за ред. І.М. Плотницької, О.П. Левченко. К.: ЦУЛ, 2019. 110 с. 17. Ораторське мистецтво: підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін.; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. Х.: Право, 2013. 208 с. 18. Рогожкин О.В. Риторика: загальна, судова, оперативна: підруч. для студ. і курсантів юрид. спец.: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. 298 с. 19. Теслюк В.М. Основи красномовства: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2020. 524 с. 20. Токарська А.С. Практикум з культури ораторського мистецтва. Львів: Растр-7, 2023. 106 с.

	21. Токарська А.С. Практикум з риторики: для здобувачів третього (освіт.-наук.) рівня вищ. освіти. Львів: БОНА, 2023. Ч. 1. 131 с. 22. Фенко М., Мацюк З. Красномовство: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 211 с. 23. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2021. 319 с.																										
Методи навчання та форми поточного контролю	Під час лекційних занять застосовуються: 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація; 3) дискусія. На семінарських заняттях застосовуються: 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) вирішення ситуаційних завдань; 3) складання та обговорення судових виступів (доповідей); 4) моделювання судових дебатів за заданою фабулою справи. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у таких формах: 1) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 2) заслуховування і обговорення судових виступів (доповідей); 3) захист підготовленого публічного виступу.																										
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Перескладання лекційних та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному п.п. 4.3.3, 4.3.7 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/Ee35gQjs). Перескладання лекції здійснюється шляхом підготовки слайдової презентації за темою і питаннями пропущеної лекції. Перескладання семінарських занять здійснюється шляхом усного опитування, виконання тестових або письмових завдань.																										
Підсумковий контроль	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку. В умовах дистанційного навчання у разі необхідності проведення заліку онлайн він може проводитись у тестовій формі із застосуванням комп'ютерних технологій.																										
Критерії оцінювання	Критерії виставлення балів за лекції подані у таблиці: <table border="1" data-bbox="539 1406 1430 1621"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№ з/п</th> <th rowspan="2">Кількість лекцій за планом</th> <th colspan="5">Кількість відвіданих лекцій</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2"></td> <td colspan="5">Кількість здобутих балів</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>5</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table> Критерії поточного оцінювання знань студентів під час проведення семінарських занять наведені у п. 4.3.8 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/Ee35gQjs). Оцінювання самостійної роботи студентів здійснюється відповідно до п. 4.3.15 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/Ee35gQjs).	№ з/п	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій					1	2	3	4	5			Кількість здобутих балів					1.	5	1	2	3	4	5
№ з/п	Кількість лекцій за планом			Кількість відвіданих лекцій																							
		1	2	3	4	5																					
		Кількість здобутих балів																									
1.	5	1	2	3	4	5																					
Можливість визнання результатів	Результати неформальної освіти здобувача (участь у вебінарах, курсах, круглих столах, інших заходах за тематикою пов'язаною із вивченням навчальної дисципліни) можуть бути визнані у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у																										

неформальної освіти	Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://cutt.ly/Ee8mmyUb). Результати неформальної освіти здобувача можуть бути визнані шляхом повного або часткового зарахування балів за самостійну роботу.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://surl.li/eqbtoy)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://surl.li/xddcxm).
Зворотній зв'язок	1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. Електронною поштою. 3. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.